

ΤΟΜΑΣ ΠΕΪΝ: Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

✘ Στις 8 Ιουνίου του 1809 πεθαίνει ο πολιτικός φιλόσοφος και συγγραφέας Τόμας Πέιν. Το κείμενό του, «Κοινή Λογική», επηρέασε την Αμερικανική Επανάσταση όσο κανένα άλλο και άνοιξε τον δρόμο για τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας. Ο Πέιν έλαβε ενεργό μέρος και στη Γαλλική Επανάσταση, αν και δεν ήξερε καθόλου γαλλικά. Τραγική ειρωνεία ήταν ότι πέθανε σαν απόβλητος στη Νέα Υόρκη και κηδεύτηκε στο αγρόκτημα που η πολιτεία του είχε δώσει ως φόρο τιμής για την προσφορά του στην Επανάσταση.

Ο Τόμας Πέιν γεννήθηκε στις 9 Φεβρουαρίου του 1737 στο Νόρφολκ της Αγγλίας. Αφού απασχολήθηκε σε διάφορες δουλείες, τελικά μπήκε στο δημόσιο τομέα. Απολύθηκε όταν το 1772 εξέφρασε την άποψη ότι για την καταπολέμηση της διαφθοράς η μόνη λύση είναι η αύξηση των αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων.

Απολυμένος, καταχρεωμένος και πάμφτωχος, γνωρίζει στο Λονδίνο τον Βενιαμίν Φραγκλίνο, ο οποίος τον συμβουλεύει να δοκιμάσει την τύχη του στην Αμερική και τον εφοδιάζει με συστατικές επιστολές.

Ο Πέιν φτάνει στην Αμερική το 1774, όταν η σύγκρουση μεταξύ αποικιών και Αγγλίας έφτανε στο αποκορύφωμά της. Δημοσιεύει πολυάριθμα άρθρα και ποιήματα όπως το «Αφρικανοί δούλοι στην Αμερική» όπου αποδοκιμάζει το δουλεμπόριο. Όμως το κείμενο-σταθμός που έγραψε ήταν το «Κοινή Λογική», που κυκλοφόρησε το 1776. Για το βιβλίο, ο Τζον Άνταμς φέρεται να είπε ότι «χωρίς την πένα του συγγραφέα του, το σπαθί της Ουάσιγκτον θα είχε υψωθεί μάταια».

Το 1789, ο Πέιν επιστρέφει στην Ευρώπη όπου, αν και δεν γνωρίζει λέξη γαλλικά, στηρίζει τη Γαλλική Επανάσταση γράφοντας δύο βιβλία που αντικρούουν τα επιχειρήματα των

επικριτών της.

Εκείνο που άρχισε ως υποστήριξη της Γαλλικής Επανάστασης εξελίχθηκε σε ανάλυση των βασικών αιτιών δυσαρέσκειας στην ευρωπαϊκή κοινωνία και σε προτάσεις για την εξάλειψη των δεινών που απέρρεαν από την αυθαίρετη διακυβέρνηση, τη φτώχεια, τον αναλφαβητισμό, την ανεργία και τον πόλεμο.

Ο Πέιν εξέφρασε με πειστικό τρόπο τη γνώμη του υπέρ του δημοκρατικού πολιτεύματος και προχώρησε στην εκπόνηση σχεδίου για λαϊκή μόρφωση, ανακούφιση των φτωχών, συντάξεις για τους υπερήλικους και δημόσια έργα για τους ανέργους, όλα χρηματοδοτημένα από την επιβολή προοδευτικού φόρου εισοδήματος. Για την άρχουσα τάξη, οι προτάσεις του Πέιν σήμαιναν «αιματηρή επανάσταση» και η κυβέρνηση διέταξε την απαγόρευση του βιβλίου και τη φυλάκιση του εκδότη του. Ο Πέιν κατηγορήθηκε για προδοσία και εκδόθηκε ένταλμα σύλληψης του.

Στην Γαλλία εκλέχτηκε και μέλος της Εθνοσυνέλευσης, αλλά φυλακίστηκε όταν υποστήριξε την άποψη του ότι ο βασιλιάς Λουδοβίκος δεν πρέπει να θανατωθεί αλλά να εξοριστεί. Στην φυλακή γράφει τα έργα «**Αιώνας της Λογικής**» και «**Αγροτική Δικαιοσύνη**». Στο πρώτο, ο Πέιν δηλώνει ότι πιστεύει στην ύπαρξη Ανώτατου Όντος και, ως πιστός στο θεό, είναι αντίθετος μόνο στη θεσμοθετημένη θρησκεία, ενώ στο δεύτερο επιτίθεται κατά των ανισοτήτων στην ιδιοκτησία. Με τα έργα του πρόσθεσε αρκετούς στους εχθρούς και επικριτές του.

Επιστρέφοντας στην Αμερική, αν και πρωτεργάτης της Επανάστασης που είχε εμπυρώσει τα αμερικανικά στρατεύματα με τα λόγια «ήρθε η ώρα για να δοκιμάσουν οι άντρες τη ψυχή τους» πέρασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του αγνοημένος, σε βαθιά φτώχεια. Τον έθαψαν σε μια άκρη του αγροκτήματος στη Νιου Ροσέλ που του είχε παραχωρήσει ως φόρο τιμής η πολιτεία για την προσφορά του στην Επανάσταση. Μόλις έξι άνθρωποι παρακολούθησαν την κηδεία του.

Η επαναστατική σκέψη του Τόμας Πέιν επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τους σύγχρονούς του. Φιλελεύθεροι, ελευθεριακοί, φεμινίστριες,

δημοκρατικοί, σοσιαλιστές, σοσιαλδημοκράτες και αναρχικοί αναγνωρίζουν την πνευματική προσφορά του.

Πηγή: tvxs.gr

Φωτό: wikimedia